

KJAK

Fullveldi fyri NATO-pengar

Helgi Abrahamsen

Tað er ótrúligt at siggja, hvussu ein lítil viðmerking kann kynda undir stóran eld, tá tú rakar eina eyma tá.

Mánadagin hevði løgtingið aðalorðaskifti um uttanríkismál, og tað sum stendur eftir, er ein lítil viðmerking hjá mær um kostnaðin av at vera limur í NATO.

Á Portalinum fær Høgni Hoydal nógv rúm, har hann roynir at stilla meg út sum lygnara, nú eg dittaði mær at endurgeva nakað, sum Høgni sjálvur hevur sagt fyri nøkrum árum síðani, og eisini hevur hann skrivað eitt lesarabræv um sama evni. Søgan er í stuttum hendan:

Danski ríkiskassin skuldi gjalda loysingina

Tá fullveldislandsstýrið fyri 15 árum síðani ætlaði at loysa Føroyar úr danska ríkinum, vórðu nógvur kanningar gjørðar, sum skuldu prógva, at hetta bar til. Ætlanin var at gera eina avtalu við dansku stjórnina, um at

danir skuldu senda nakrar milliardir krónur til Føroya í heili 15 ár eftir at Føroyar høvdu loyst. Okkurt bendir tó á fullveldisfólkini innast inni ikki trúðu uppá "projektið", tí tá sáttmálauppskotið var orðað, stóð ikki í uppskotnum, at tey skuldu hava pengar í 15 ár. Nei har stóð: "Kongeriget Danmarks bloktilskud til Færøerne bliver herudover yderligere reduceret til DKK 650 millioner årligt." og síðani stóð: "Kongeriget Danmarks bloktilskud til Færøerne forbliver herefter på dette niveau realt, indtil bloktilskuddet udgør tre procent af Færøernes bruttonationalprodukt." Hetta merkir, at fullveldislandsstýrið ætlaði at fáa blokkstuðul úr Danmark, líka til føroyska bruttotjóðarúrtøkan nærkaðist 22 milliardum krónum. Í lötuni liggur bruttotjóðarúrtøkan um 14 mia. Tað vil siga, at fullveldisríkið Føroyar skuldi sambært hesum framvegis – og nógv ár afturat - fingið 650 mió. krónur í blokkstuðli.

– Nei bíða nú... Har stóð "på dette niveau REALT" - Blokkstuðuin skuldi altoy prístalsregulerast, so vit tosa helst um einar 850 mió. krónur, sum danski statskassin skuldi lívga fullveldið Føroyar við í 2015 og eini 40 ár framyvir.

Máttu prógva síni "rættindi"

Tá tú fert til eitt samráðingaborð og biður um so nógvur pengar, so mást tú hava eitt ella annað sum rættvísger kravið. Tí var tað at landsstýrið, dagin fyri sum samráðingarnar skuldu byrja, sendi eitt skriv út til dansku fjølmiðlarnar, har tey vístu á, at Danmark hevði spart nógvur milliardir í limagjaldi til NATO orsaka av Føroyum og Grønlandi. Í skrivinum varð sagt, at Danmark átti at gjalda 3% av bruttotjóðarúrtøkuni í limagjaldi, men var sloppið bíligari orsaka av føroysku og grønlandsku herstöðunum.

Tað var altso sambært Høgna Hoydal ein føroyskur rættur at biðja um pengar úr Danmark. Vit áttu pengarnar, og tí skuldu Nyrup og hansara fólk gera so væl at ganga við til føroyska kravið. Eg siggi nú, at Høgni hevur ikki broytt støðu, tí hann endurtekur kravið í einum lesarabrævi í dag

Og tað var hetta skrivið frá landsstýrinum, sum eg vísti á undir orðaskiftinum um uttanríkismál. Fólk høvdu hug at siga, at limaskapur í altjóða felagsskapum kann geva nógvur møguleikar. Har eri eg ikki ósamdur, men so segði eg, at tað kostar eisini at vera

sjálvstøðugur limur í altjóða felagsskapum. Eg vísti á sum dømi, at um vit sum sjálvstøðugur limur í NATO skuldu goldið 3 % av bruttotjóðarúrtøkuni í limagjaldi, so merkir tað, at vit skuldu goldið eina hálva milliard um árið.

Vendir málinum á høvdið

Jógvan Hugo Gardar, journalistur á Portal.fo, tók málið upp, og tað havi eg alla virðing fyri. Hann vildi hava meg at svara, hvaðani eg hevði talið 3% frá, og eg greiddi honum frá, at tað var úr einum tíðindaskrivi frá fullveldislandsstýrinum.

Eftir tað hevði Portal.fo tvær greinar við Høgna Hoydal um sama málið. Men har má eg undrast yvir fleiri úttalils, og ikki minst, at hann at siggja til fær "fría mikrofon". Tað eydnast honum at koppa málinum somikið á høvdið, at tað verður mín ábyrgd at skula prógva pástandin hjá fullveldislandsstýrinum, meðan leiklurturin hjá Høgna sjálvum er at afturvísa tað, sum nú er blivið "mín pástandur." - Hetta er altso Høgni, tá hann er uppá tað allar besta.

Tað undrar meg, at Portal.fo ikki spyr einfalda spurningin, um tað nakrantíð varð prógvað, at "avslátturin" sum Danmark fekk í limagjald-

inum var fyri herstöðirnar í Føroyum og Grønlandi. Tað virkar sum, at tá Høgni sigur tað, so er tað prógv í sær sjálvum. Men eg havi so ikki sæð tað prógvið enn.

Tølini sum fullveldislandsstýrið fann fram til vísa, at tað er ymiskt, hvussu nógv limalondini í NATO rinda fyri limaskapin, men ójavnin fylgir ikki fólkatalinum í teimum ymisku londunum. Tað er rætt, at Noreg rindar meira enn Danmark, men Noreg rindar eisini nógv meira enn Canada, hóast tað bógva næstan 7 ferðir fleir fólk í Canada, enn tað bógva í Noreg.

Roynir at skifta evni

Í staðin fyri at viðgera spurningin um limagjaldið, so vísir Høgni á, at Føroyar vóru bumbumál undir kalda krígunum.

– Jú jú. Vit kunnu vera samdir um, at kalda kríggið var vandamikið, men hvat hevur tað við rokningina at gera? Vit tosa altso um gjald fyri limaskap í altjóða felagsskapum, har NATO varð nevnt sum eitt dømi. Bumbur eru eitt heilt annað evni.

Ræðumynd og trygd samstundis

Høgni "endurgevur" eisini meg fyri at siga, at Danmark verjir Føroyar hernaðarlaga. - Eg má spyrja: Hvar havi

eg sagt tað? Mitt úttalils var ikki um hermegi, men um gjald til altjóða felagsskapir. At NATO, sum varð brúkt sum dømi, er ein hernaðarligur felagsskapur, er heilt ein onnur søga.

Men tað løgna er, at samtíðis sum Høgni Hoydal finst at Danmark, sum gjøgnum ríkisfelagsskapin og NATO-limaskapin skal hava gjørt okkum til bumbumál, so sigur hann, at tað er Bretland sum verjir Føroyar hernaðarlaga. Hví sigur hann so ikki, at grundin til at Bretland verjir okkum, hevur eisini nakað við danska limaskapin í NATO at gera? Tað er ótrúligt, at ein og sami maður kann brúka somu søgu bæði sum ræðumynd og sum trygd í somu grein.

Hví sendi hann pengarnar avstað aftur?

Samanumtikið má sigast, at tað kann ikki vera mín skyld, at fullveldislandsstýrið ikki tordi at loysa, tá tey høvdu møguleikan til tað. Og stóri spurningurin sum stendur eftir er: Um tað er so, at Danmark hevur fingið so nógvur milliardir í avsláttir fyri Føroyar, hví í verðini hevur Høgni so sent seks at teimum milliardunum aftur til Danmarkar?

LÝSINGARTORGID

Arbeiði

Málaraarbeiði

Vit átaka okkum alt uttandura málaraarbeiði. Ring ella skriva til malarin.fo@hotmail.com og bið um tilboð. 273766

Betongsaging tlf. 560056

Vit saga betong út fyri, vindeygu, hurðar.o.a. 560056

MÁLARAARBEIÐI

Skal húsið, takið ella annað málást? Kontakta okkum, so geva vit eitt tilboð. Vit mála í Tórshavn. Kontak: Tel 274331 T-post: pauli@imail.fo 274331

B.H.C smíð Timbur og snikkaratænasta

Treingja hús tykkara til ábøtur? Vit átaka okkum alt timburarbeiði, vit garantera dygdarsmið, skjótt og til ein rímiligan kostnað. Royn okkum! B.H.C smíð tlf. 218991

Barnaútgerð

Et år i huset i København Familie fra København med tre børn (11,8,3) søger ung pige m/k i huset fra august 2015. kontakt: mettehjortmadsen@

gmail.com for mere info. +45 22803004

Býli í Føroyum

Íbýð søkist

Eg eri ein friðaligur maður, sum leiti eftir einari lítlati íbúð í Tórshavn, frá ca. juni. Ella stórt kamar við atgongd til køk og bað, hevur áhuga. Royki og drekki ikki. Fari væl um og gjaldi til tíðina. Vinaliga ring 271959, ella send sms.

Hús/íbúð ynskist til leigu

Tilkomið par sóknast eftir hús/íbúð í Havn ella nærhendis at leiga uml. frá 1. juli, helst við 3 kømrum. Talan kann verða um langtíðarleigu. 504166

íbud ynskist til leigu í Tórshavn

vit eru eitt ung gift par sum søkja eftir eini íbúð í Tórshavn,sum passsar væl til tvey.skjótast gjørligt.vit eru frigalig og gjalda til tíðna. 235324 ella 273154

Flagtekja

Vegna umbygging so skal flagi av okkara einplanshúsum í Tórshavn. Manglar tú flag so ring og vit gera eina avtalu tlf 285455

Fundir

Aðalfundur í Erbylgjufelagnum

Aðalfundurin verður hóskvøldið 30. apríl kl. 19.30 í Loftsstovuni í KFUM, Hoydalsvegur 6. Skrá sambært viðtøkum felagsins. Møti fjølment. 313158

Aðalfundur

Stuðlafelagið Í.S.B hevur aðalfund í B36 húsinum týsdagin 5. mai kl 18 Nevndin

AÐALFUNDUR

AÐALFUNDUR verður í ÍSF-húsinum mikudagin 29. apríl kl. 19:00. Skrá sambært lógini. Skjótisamband Føroya (+298) 79 22 25

Aðalfundur

Aðalfundur hjá KFUM í Havn verður mikudagin 6. mai 2015 kl 19. Skrá sambart lógum felagsins KFUM Hoydalsvegur

Eykaaðalfundur í Føroyskt Bretskt Felag

Eykaaðalfundur verður 18. may kl. 1900, hjá Knút Gray, Mouritsargøtu 9. Skrá: Avtøka av felagnum. Er fundurin ikki viðtøkuførrur verður eykafundur. 513784

Timbur- & snikkaraarbeiði

Vit átaka okkum alt arbeiði innan fyri bygging, umbygging og umvæling.

v/Jens Kristian Hansen, Bygningssnikkari • Tel. 56 30 30 • dygdarverk@gmail.com